

Uzornu redovniku fra Melhioru Prliču u spomen

Fra Melhior se ubraja u skupinu franjevača – njih osmorica – koje su partizani 8. veljače 1945. odveli kao zarobljenike sa Širokoga Brijega prema zapadu. Na dugome i neprohodnome putu kroz hercegovačka sela izrugivali su ih i zlostavljali vodeći ih u neminovnu smrt. Svi su pokopani u masovnoj grobnici u Zagvozdu (Dalmacija), kako je poslije ustanovila stručna komisija iz Splita. Među osamnaest žrtava toga grobišta identificirano je i njegovo tijelo s posmrtnim ostatcima fra Julijana Kožula i fra Zdenka Zubca.

Prijenos njihovih tjelesa (zemnih ostataka) u limenim kovčezima svečano je ispraćen 7. listopada 2007. od Zagvozda do Širokoga Brijega. U trijumfalnome ophodu kroz hercegovačka naselja dočekivani su od mnogobrojnih vjernika sa zapaljenim svijećama i krunicom u ruci do konačnoga počivališta u širokobriješkoj bazilici. Tu su 9. listopada iste godine uz mnoštvo vjernika po-

kopani u posebnoj grobnici za čašćenje i molitvu vjerničkoga puka. Tako se razbojnički komunistički pokolj pretvorio u neopisivi narodni ispraćaj njihovih žrtava i na sramotu toga totalitarnog sustava.

Fra Melhior se rodio 27. srpnja 1912. u Sovićima – dvojnomo selu goričke župe posvećene svetomu Stjepanu Prvomučniku. U pograničnome mjestu Gorici svršio je četiri razreda osnovne škole i kao mladić stupio je u franjevački red 3. kolovoza 1935. u Mostaru, a njegov rođeni brat fra Hinko – dvije godine mlađi – upravo je svršio sedmi razred gimnazije i živio kao franjevački klerik na Širokome Brijegu. Stupio je u redovništvo kao tercijar i cijelo vrijeme ostao kao brat laik u zajednici. Njegova župa Gorica može se pohvaliti kao najplodnija duhovna zajednica sa svećeničkim i redovničkim zvanjima u cijeloj Herceg-Bosni. Ona je u to doba darovala Katoličkoj crkvi i hrvatskomu narodu 31 svećenika i 72

redovnice raznih kongregacija (*Šematizam Hercegovačke franjevačke provincije, Mostar, 1977., str. 110*). Među ta redovnička zvanja ubraja se i fra Melhior koji je do ulaska u franjevački red (1935.) nosio krsno ime Jerko.

Bio je skroman i jednostavan redovnik. Šutljive naravi, ali svakomu pristupačan i spreman na dijalog. Odlikovao se u stolarskim poslovima i time zadužio svoju franjevačku provinciju. Kao izvrsnu stolaru nije mu bilo ravna u zajednici. U tome poslu proveo je cijelo radno vrijeme na Širokome Brijegu. Njegova stolarska radionica bila je uzor umijeća i čistoće. A redovnička zajednica cijenila je ne samo njegov stručni posao nego i njegovo služenje u crkvi gdje je spremao crkveno odijelo i svećenicima služio pri oltaru kao živi primjer evanđeoske svetosti svim posjetiteljima crkve. Disao je proživljenom vjerom i dubokom pobožnosti na izgradnju vjernika. A Zagvozod je jedini očevidac i nijemi

čuvar tajne njegovih patnja i groznoga umorstva, što samo Nebesa mogu razjasniti.

Ovaj uzorni redovnik postao je žrtvom komunističkoga pokolja koji je u njemu našao živoga svjedoka vjere i domoljublja. Završio je svoje ovozemno putovanje u 33. godini života i otputovao u nepovrat kao zalag bolje hrvatske budućnosti uz poruku Zrinskih i Frankopana: "Navik on živi ki zgine pošteno."

dr. fra Častimir Majić

PRIJEĐOŠE S OVOGA SVIJETA U BOLJI

Fra Bono Vrdoljak (1930.-2013.)

Opremljen sakramentima umirućih 29. je rujna, u 84. godini života, 66. godini redovništva i 61. godini svećeništva, blago u Gospodinu preminuo fra Bono (Mato) Vrdoljak (1930. – 2013.). Sveta misa zadužnica slavljenja je u samostanskoj crkvi sv. Petra i Pavla na Gorici u Livnu, 1. listopada 2013., u dvanaest sati, a nakon svete mise je bio ispraćaj i pokop na groblju sv. Mihovila na Gorici.

Fra Bono je rođen 12. veljače 1930. Osnovnu školu svršio je u Livnu, srednju u Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Visokome, a filozofsko-teološki studij u Sarajevu. Poslijediplomski studij iz Crkvene povijesti svršio je u Ljubljani. Bio je profesorom na Franjevačkoj teologiji u Sarajevu od 1961. do 1973.

Časnoj i dičnoj provinciji Bosni Srebrenoj u ime Naših ognjišta iskrena sućut u povodu smrti zaslužnoga člana ove zajednice fra Bone Vrdoljaka. Nadasve dragomu mi samostanu na Gorici i bratstvu u ime Naših ognjišta iskrena sućut. Naša ognjišta su tijekom svoje relativno kratke i burne prošlosti prolazila kroz goleme poteškoće preživljavanja u bivšem komunističkom sustavu. Ognjištima je bila velika pomoć livanjskih franjevača i svećenika u prvim godinama izlazenja da su ih prihvatili kao svoj list. Uostalom nekoliko godina su Ognjišta izlazila kao list duvanjskih, livanjskih, ramskih i posuških župa. Posve je razumljivo da su godinama odgovornim urednicima Naših ognjišta bila braća iz livanjskoga kraja: fra Boris Barun, fra Valerije Voloder i zadnji fra Bono Vrdoljak.

Fra Bono je bio odgovornim urednikom Naših ognjišta od travnja 1980. do početka 1982. Ne smije se zaboraviti da su odgovornim urednicima u komunističkome sustavu bile najodgovornije osobe pred zakonom. Zbog toga u procesima 1981. protiv urednika lista fra Ferde Vlašića i tajnika lista fra Joze Križića, koji su dobili dugogodišnje zatvorske kazne, bile bi im vjerojatno još veće da odgovorni urednik fra Bono Vrdoljak nije na sudu svjedočio katolički, vjernički, hrvatski i franjevački. U kasnijim Udbinim obradama koje sam nakon fra Bonina odstupanja od odgovornoga urednika imao s Udbinim djelatnicima shvatio sam koliko je fra Bono stao u obranu svoje braće fra Ferde i fra Joze i posebno Naših ognjišta. Kao ravnatelj Naših ognjišta fra Boni od srca zahvaljujem, a dobri Bog i te kako će nagraditi njegovu svećeničku predanost Bogu, Crkvi, a posebno livanjskomu kraju i samostanu na Gorici.

godine. Kao župni vikar službovao je u župama Ljubunčić, Podhum i Čuklić. Bio je gvardijanom samostana na Bistrici od 1970. do 1973. godine. Od 1964. do 1967. bio je samostanskim vikarom u samostanu sv. Pavla na Nedžarićima. Službu

župnika vršio je u Biloj kod Livna i u Livnu. Od 1988. godine pa do svoje smrti član je samostanskoga bratstva na Gorici u Livnu. Dugi niz godina bio je kustos muzeja na Gorici. Počivao u miru Božjem!

fra Gabrijel Mioč

BILJE I ZDRAVLJE

Glog – crveni (*Crataegus oxyacantha*) čaj, lijek

Glog je grm visine nekoliko metara, a po mirisu u proljeće jednak bademu, šljivi i trešnji. Njegove cvjetove beremo čim se dobro razvijaju u nizinskim krajevima u svibnju, a u višim u lipnju. Plodovi se također beru i kupe kada sazriju u rujnu ili u visinama u kasnome listopadu. Dakle, od gloga koristimo cvijet i plodove – bobice.

Glog je ljubitelj srca, jedan od najboljih lijekova za srce. Jača i regulira rad srca, regulira krvni tlak u oba smjera; visoki snižava, a niski povisuje. On je pravi regulator rada srčanoga mišića. Nema nikakvih posljedica ako ga dugo uzimamo, a pomaže i u smirivanju živaca. Čaj mu je preporučljiv pri upali pluća, gripi, bronhitisu i kašlju. Dobar je i za epileptičare u napadu i poslije napada.

Dvadeset grama lista i cvijeta gloga moće se u decilitru alkohola dvadeset jedan dan i filtriraju. Uzima se nekoliko puta na kocki šećera ili u vodi do petnaest kapi prije jela. Ipak je najpoznatiji kao lijek protiv visokoga krvnog tlaka.

Vrano Blagin